

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10So/29/2014
Identifikačné číslo spisu:	3013200156
Dátum vydania rozhodnutia:	25.03.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Zuzana Ďurišová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:3013200156.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Petra Paludu, v právnej veci navrhovateľky Ing. Z. Z., bytom N., zastúpenej JUDr. Jozefom Námešným, advokátom so sídlom Nábr. sv. Cyrila 47, Prievidza proti odporkyni Sociálnej poisťovni, ústrediu, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX zo dňa 19. decembra 2012 o priznaní invalidného dôchodku, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 12Sd/61/2013-41 zo dňa 5. decembra 2013, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 12Sd/61/2013-41 zo dňa 5. decembra 2013 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX zo dňa 19. decembra 2012 a odporkyni nepriznal náhradu trov konania. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že odporkyňa týmto rozhodnutím priznala navrhovateľke podľa § 70 ods. 1 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení invalidný dôchodok od 1. augusta 2012 v sume 300,90 eur mesačne, od 01.01.2013 zvýšený na sumu 306,80 eur, pretože podľa posudku posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Prievidza zo dňa 26. novembra 2012 je navrhovateľka invalidná z dôvodu, že má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 50% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Navrhovateľka nesúhlasila s výškou priznaného invalidného dôchodku, a žiadala o priznanie MPSVZČ nad 70%, pretože sa necíti schopná znova sa zaradiť do pracovného procesu bez toho, aby vážne ohrozila svoje zdravie.

Krajský súd preskúmal napadnuté rozhodnutie odporkyne i konanie, ktoré mu predchádzalo v súlade s ustanovením § 2501 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonom, preto ho podľa § 250q ods. 2 O.s.p. ako zákonné a vecne správne potvrdil. Z obsahu spisu mal za preukázané, že po podaní opravného

prostriedku bol zdravotný stav navrhovateľky znovu posudzovaný posudkovou lekárkou sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky v Prievidzi dňa 13. februára 2013, ktorá zotrvala na pôvodnom závere o znížení miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 50% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Pretože navrhovateľka trvala na podanom opravnom prostriedku, posúdil jej zdravotný stav dňa 27.02.2013 aj posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie, vysunuté pracovisko v Trenčíne, ktorý rovnako určil mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na 50% s dátumom vzniku invalidity dňom 1. augusta 2012. Záver prijal po vlastnom lekárskom vyšetrení navrhovateľky a zhodnotení predložených lekárskeho odborných nálezov. Vzhľadom na stanovisko manžela navrhovateľky na pojednávaní pred krajským súdom, že navrhovateľka trpí najťažšou depresívnou poruchou, čo vyplýva z prepúšťacej správy NsP Bojnice zo dňa 30. apríla 2013, ktorá je súčasťou spisu, preto nesúhlasí s určenou mierou poklesu 50%, krajský súd požiadal posudkového lekára odporkyne o opätovné vyšetrenie navrhovateľky a posúdenie nových lekárskeho správ. Posudkový lekár dňa 24. októbra 2013 po preštudovaní zdravotnej dokumentácie, nových lekárskeho správ a vyšetrení navrhovateľky, určil za rozhodujúce zdravotné postihnutie navrhovateľky ťažkú depresívnu poruchu podľa prílohy 4, kapitola V, položka 3, písm. b/ zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách na 50% (z rozmedzia 50-80%).

Krajský súd dospel k presvedčeniu, že záver o poklese pracovnej schopnosti navrhovateľky prijali posudkoví lekári na podklade potrebných odborných lekárskeho nálezov, ktoré zobrali do úvahy komplexne a bez rozporov. Ich posudkové stanovisko bolo podrobne, vecne a logicky zdôvodnené v súlade s aktuálne preukázanými zdravotnými ťažkosťami navrhovateľky na základe predložených odborných lekárskeho nálezov. Nové skutočnosti, ktoré by pri doterajšom posudzovaní zdravotného stavu navrhovateľky neboli známe a zhodnotené a ktoré by prípadne odôvodňovali ďalšie doplnenie posudku súd nezistil. Ako neopodstatnenú vyhodnotil námietku navrhovateľky, že pri posúdení jej zdravotného stavu nebolo prihliadnuté na prepúšťaciu správu z hospitalizácie zo psychiatrického oddelenia NsP Bojnice zo dňa 30. apríla 2013, pretože to vyvracia obsah posudku posudkového lekára zo dňa 24. októbra 2013.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 v spojení s ustanovením § 250l 1 ods. 2 O.s.p. tak, že odporkyni ich náhradu nepriznal.

Proti rozsudku krajského súdu podala navrhovateľka včas odvolanie. Namietala, že súd pri rozhodovaní nevzal do úvahy jej námietky voči posudku posudkového lekára odporkyne zo dňa 24.10.2013, ktorý nezohľadnil jej ďalšiu diagnózu F 341 - dystimná porucha osobnosti konštatovaná v psychologickom vyšetrení navrhovateľky zo dňa 17.07.2012 PhDr. M.. Poukázala na skutočnosť, že bola 3-krát hospitalizovaná na psychiatrickom oddelení NSP Prievidza so sídlom v Bojniciach a naposledy prepustená so záverom recidivujúca depresívna porucha ťažkého stupňa s psychotickými príznakmi. V jej prípade ide o osobnosť s viacnásobnou hereditárnou psychiatrickou záťažou - matka liečená na depresiu, otec liečený na mentálnu subnormu a SUSP. psychotické ochorenie, brat na schizofréniu, samovraždy dvoch súrodencov matky a dvoch jej bratrancov.

V rozpore s tvrdeniami v posudku sú aj skutočnosti, že manželstvo navrhovateľky je v poriadku, navrhovateľka s manželom býva vo N. od roku 2011, že syn navrhovateľky je samostatný od roku 2012, pracuje a vedie usporiadaný život, že hospodárstvo bolo zrušené v r. 2012 a že manžel je vysporiadaný so svojím zdravotným stavom a prispôbil svoj život zdravotnému stavu.

Napriek týmto okolnostiam, ktoré mali viesť k zlepšeniu jej zdravotného stavu, sa podľa posledného záznamu z kontroly z 30.12.2013 jej ťažká depresívna porucha bez psychotických príznakov zmenila na ťažkú depresívnu poruchu s psychotickými príznakmi, preto sa domnieva, že jej mala byť priznaná miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v hornej hranici rozmedzia stanoveného zákonom, a nie na úrovni 50 %. Má za to, že súd rozhodol na základe neobjektívne vypracovaného posudku, ktorý nesprávne vyhodnotil jej zdravotný stav, pretože sa jedna o endogénnu vnútornú príčinu

depresií a nie podmienenú, ako sa uvádza v posudku. Navrhla preto, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že preskúmané rozhodnutie odporkyne zruší a vec jej vráti na ďalšie konanie.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu uviedla, že dôvody odvolania nepovažuje za opodstatnené. Podľa posudkových záverov posudkových lekárov, ktoré vychádzajú z predložených lekárskeho správ, odborných nálezov a vlastného vyšetrenia navrhovateľka trpí depresívnou poruchou ťažkého stupňa, ktorá je podmienená stratou zamestnania, samovraždou prvého manžela a chorobou druhého manžela. Halucinácie nemá, prevláda skôr neurotická symptomatológia. Nejedná sa teda o najťažší prejav ochorenia a tento názor je potvrdený aj psychológom. Jej psychologické vyšetrenie z júla 2012 a hospitalizácia od 11. marca 2013 až 30. apríla 2013 boli v odbornom posudku posudkového lekára zohľadnené. Navrhovateľka v odvolacom konaní neuviedla žiadne také nové skutočnosti, ktoré by spochybňovali úplnosť, objektivitu a presvedčivosť posudkov posudkových lekárov sociálneho poistenia zadovaných v tomto konaní a ktoré by prijatý záver v posudkoch posudkových lekárov sociálneho poistenia spochybnil alebo vyvrátil. Námietky o neúplnom zistení jej zdravotného stavu odporkyňa považuje za nedôvodné, vyvolané len jej subjektívnym presvedčením. Závery napadnutého rozhodnutia Krajského súdu v Trenčíne odporkyňa považuje za vecne správne a dostatočne doložené vykonaným dokazovaním, preto navrhuje, aby odvolací súd napadnutý rozsudok podľa § 219 OSP ako vecne správny potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 O.s.p., napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo preskúmal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a jednomyseľne dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľky nemožno vyhovieť.

Podľa § 70 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, poistenec má nárok na invalidný dôchodok, ak sa stal invalidný, získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 a ku dňu vzniku invalidity nespĺňa podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

Podľa § 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení poistenec je invalidný, ak pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Podľa § 71 ods. 3 prvej vety zákona o sociálnom poistení pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby.

Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10 %, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (§ 71 ods. 8 zákona o sociálnom poistení).

Z obsahu odvolania navrhovateľky vyplýva, že odvolanie smeruje len proti správnosti určenej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Posúdenie rozsahu zdravotného poškodenia a jeho následkov na schopnosť občana vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti a vo veciach sociálneho zabezpečenia je zverená posudkovým lekárom sociálneho poistenia, a to tak pre účely správneho, ako aj na účely súdneho konania. Miera poklesu schopnosti sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí. Jednotlivé percentuálne miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa nesčítavajú (§ 71 ods. 6, 7 zákona o sociálnom poistení).

Z dávkového spisu odporkyne vyplýva, že podkladom pre stanovenie sumy invalidného dôchodku podľa § 73 ods. 2 zákona o sociálnom poistení z dôvodu invalidity navrhovateľky na základe jej žiadosti o invalidný dôchodok zo dňa 1.08.2012 bola lekárska správa posudkového lekára sociálneho poistenia

Sociálnej poisťovne, pobočka Prievidza MUDr. Z. N. zo dňa 26.11.2011. Výsledkom posúdenia zdravotného stavu navrhovateľky bolo uznanie invalidnou s tým, že rozhodujúcim zdravotným postihnutím odôvodňujúcim invaliditu je zdravotné postihnutie zaradené do kapitoly V, pol. 3 písm. b/ prílohy č. 4 k zákonu o sociálnom poistení - duševné choroby a poruchy správania, poruchy nálad (manické, depresívne, periodické), ťažké formy s určením miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 50% (čo je dolná hranica z daného percentuálneho rozpätia 50 - 80 %). Keďže ostatné ochorenia neovplyvňujú funkčný stav organizmu, nedošlo k navýšeniu MPSVZČ v zmysle § 71 ods. 8 zákona č. 461/2003 Z. z. (najviac o 10%). Dátum vzniku invalidity bol určený na 1.08.2012.

Na základe podaného opravného prostriedku došlo k opätovnému posúdeniu zdravotného stavu navrhovateľky posudkovým lekárom sociálneho poistenia pobočky Sociálnej poisťovne v Prievidzi dňa 13. februára 2013 MUDr. Z. N., ktorá vzhľadom k tomu, že navrhovateľka nepredložila nové vyšetrenia, nezistila nové posudkovo závažné skutočnosti, preto nevzhládla dôvod na opätovné predvolanie navrhovateľky a nevyhovela jej opravnému prostriedku. Následne bol zdravotný stav navrhovateľky posúdený posudkovým lekárom Sociálnej poisťovne ústredie, vysunuté pracovisko v Trenčíne v prítomnosti navrhovateľky MUDr. F. R., ktorý v lekárskej správe o invalidite zo dňa 27.02.2013 o. i. uviedol, že navrhovateľka „z medicínskeho hľadiska trpí od roku 2006 depresívnou poruchou ťažkého stupňa, ktorá začala po samovražde prvého manžela. Je teda prítomný reaktívny podklad, v rodine je tiež hereditárna záťaž. Znova bola hospitalizovaná v roku 2009, odvtedy sa lieči ambulantne. Pretrváva strata aktivity, depresia, hyposomnia. Psychotické príznaky nemá, ani suicidálne tendencie. Takémuto stavu tiež vzhľadom na vysokoškolské vzdelanie, stredný vek a absolútnu neprítomnosť iných ochorení s veľkými kompenzačnými možnosťami zodpovedá posúdenie na dolnej hranici zákonom stanoveného rozmedzia. Rozhodujúce postihnutie nie je možné navýšiť o iné, pretože také nemá. Skutkový stav bol objektívne zistený, nie sú diskrepancie medzi závermi odborných vyšetrení a našim posúdením, subjektívne ťažkosti sú týmito diagnózami vysvetlené. Odvolanie navrhovateľky neobsahuje žiadne nové skutočnosti. Celkove nemáme dôvod na zmenu prvoposudku zo dňa 26.11.2012.“ Zotrval preto na určenej miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách: 50 % s dátumom vzniku invalidity 1.08.2012.

Vzhľadom na pretrvávajúci nesúhlas navrhovateľky s určenou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 50 % bol na žiadosť krajského súdu zdravotný stav navrhovateľky ešte raz posúdený posudkovým lekárom sociálneho poistenia MUDr. F. R. v prítomnosti navrhovateľky dňa 24.10.2013; podkladom boli okrem dovtedy zhodnotených lekárskeho vyšetrení aj ambulantné psychiatrické vyšetrenie z 27.05. a 26.07.2013. V lekárskej správe uviedol, že „nemá dôvod k zmene doterajších posudkov, naďalej sa domnieva, že stav je reaktívne podmienený, nejedná sa o najťažší stupeň, nakoľko navrhovateľka psychotické príznaky - halucinácie podľa vlastného vyjadrenia nemá. Prevláda skôr neurotická symptomatológia, vôbec sa nejedná o depresívny stupor ako najťažší prejav ochorenia. Tento názor podporuje aj psychológ, ktorý stupeň ochorenia hodnotí ako stredne ťažký až ťažký.“

O objektívnosti, odbornej úrovni a úplnosti záverov posudkových lekárov sociálneho poistenia odvolací súd nemal dôvod pochybovať a predložené lekárske správy, okrem toho, že boli v záveroch zhodné, nevykazovali rozpory. Odvolací súd sa, vychádzajúc z obsahu spisu, stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, že skutkové okolnosti týkajúce sa rozsahu zdravotného poškodenia navrhovateľky boli dostatočne ozrejmené príslušnými posudkovými lekármi sociálneho poistenia, sú z hľadiska skutkového úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú. Posudkoví lekári vo svojich správach zhodnotili všetky navrhovateľkou predložené správy z lekárskeho vyšetrení, vrátane psychologického vyšetrenia a prepúšťacej správy z hospitalizácie. V lekárskej správe zo dňa 27.02.2013 je presvedčivo odôvodnené, prečo zistenému zdravotnému stavu navrhovateľky zodpovedá posúdenie na dolnej hranici zákonom stanoveného rozmedzia. Nebol preto daný dôvod na ďalšie dokazovanie. Navrhovateľka síce v odvolaní vyslovila nespokojnosť s určenou percentuálnou mierou poklesu vykonávania zárobkovej činnosti a domáhala sa nového posúdenia zdravotného stavu, čo však odvolací súd nemohol akceptovať, keďže svoje tvrdenia ničím nepodložila. Ak by však v budúcnosti došlo k zhoršeniu jej zdravotného stavu, resp. bude mať k dispozícii nové lekárske vyšetrenia, ktoré sa môžu

týkať aj iných zdravotných postihnutí, môže navrhovateľka opätovne požiadať o preskúmanie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Z vyššie uvedených dôvodov aj odvolací súd považoval rozhodnutia odporkyne za zákonné a preto rozsudok krajského súdu ako vecne správny podľa § 219 O.s.p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, lebo navrhovateľka v odvolacom konaní nebola úspešná a odporkyni náhrada trov nepatrí zo zákona.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.